

ג' כסלו תשפ"ו
23 נובמבר 2025

פסק דין בערעור של [...], ת.ז. [...]

שופטים: פרופ"א דוד דורבן (אב בית הדין), פרופ"ח מאיה דוידוביץ-פנחס, מר עמית קדם-ויצמן.

יועצת משפטית לבית הדין: עו"ד ליאורה ארזי בן-חיים.

המערער: מר [...].

המשיבה: פרופ"ח יסכה גולדפלד (התובעת המשמעתית הממונה בתיק זה).

1. בתאריך 28.10.2025 ניתן פסק הדין המשמעת (ע"ד יחיד) בעניינו של הסטודנט [...], ת.ז. [...]. (להלן: "**המערער**" או "**הסטודנט**"), בו הורשע בעבירות משמעת לפי סעיפים 4.1.1 ו-4.1.3 לתקנון משמעת סטודנטים של הטכניון (עשה בהונאה או בדרך בלתי כשרה אחרת, מעשה על מנת לשפר ציון בעבודה, או על מנת להשיג יתרון אקדמי; העתיק מאחר בעבודה).
2. המעשה בגינו הורשע הסטודנט, הוא הגשת עבודת בית שחלקה מועתק. יוער, כי העבודה הוגשה בזוג, יחד עם סטודנט נוסף (להלן: "**השותף**"). בין היתר פתרון שאלה 3 בעבודה שהוגשה כלל סעיף נוסף, שלא נכלל בטופס השאלות של העבודה, אלא ניתן בעבודת בית בשנה הקודמת. בנוסף, הפתרון לשאלות 2, 3, 4 ו-5 היה מועתק, עד כדי מילה במילה, מפתרונות שמפורסמים בדרייב הסטודנטים.
3. בית הדין קמא השית על המערער את העונשים הבאים:
 - א. **ציון אפס בקורס יסודות מכניקת זורמים 014214 סמסטר חורף תשפ"ה (לפי סעיף 12.4 לתקנון).**
 - ב. **הרחקה על תנאי מלימודים בטכניון לסמסטר, בתוקף עד לסיום הלימודים בטכניון בבית הספר לתארים מתקדמים, תופעל במקרה של הרשעה חוזרת בעבירה לפי סעיף 4.1.1 או 4.1.3 לתקנון (לפי סעיף 12.7 ו-12.16 לתקנון).**
4. בתאריך 3.11.2025 הגיש המערער ערעור על הרשעתו (להלן: "**הערעור**"), ובתאריך 12.11.2025 הגישה המשיבה (התובעת המשמעתית הממונה על התיק) את תגובתה לערעור (להלן: "**התגובה**").
5. עיינו בתשומת לב בכתבי הטענות מטעם הצדדים.
6. סעיף 13.5 לתקנון משמעת סטודנטים קובע, כי "בית-הדין לערעורים רשאי להחליט שהדיונים יהיו בפני הצדדים, כשכל צד מביא בפני בית-הדין את טיעונו, הצד המערער ראשון והמשיב לאחריו – **או להורות כי הדיון יתקיים בדרך של הגשת טיעונים בכתב**" (ההדגשה הוספה).
7. ערעורו של הסטודנט היה קצר ונכתב בו כדלקמן:

"הערעור הוא כיוון שאיני מסכים עם בחירת השופט שלא להאמין לגרסתי, אני חושב שבחירה זו היא הנוחה והקלה כדי שלא ייווצר תקדים, אין לי התנגדות להבאת השותף למרות שהדברים שכתב והפעולות שלו מעידים בעצמם בעד גרסתי. אני מבקש דיון מחודש בנוכחותי ובנוכחות חבר שופטים ולא שופט אחד בלבד".
8. התביעה טענה בתגובה כי מדובר בערעור סרק שיש לדחותו על הסף, מהטעמים שלהלן (בקצרה):

- א. ההלכה המשפטית, אשר אומצה גם בערכאות משמעתיות, קובעת שלא בנקל תתערב ערכאת ערעור בגזר דין של הערכאה מתחתיה, והיא תעשה כן "רק במקרים חריגים בהם נמצאה טעות היורדת לשורשו של עניין, או כאשר העונש סוטה מהעונש הראוי סטייה בלתי סבירה" (סעיף 4 לתגובה). במקרה דנן, גרסה התביעה, אין כל פגם או חריגה כלשהי בהחלטת בית הדין, והיא תואמת לרף הענישה הנהוג.
- ב. המערער העלה את כל טענותיו בפני בית הדין קמא. השופט שקל הן את נסיבות העבירה והן את נסיבותיו האישיות של המערער, לרבות את מצבו האקדמי, וגזר את דינו בהתאם למדיניות הענישה ועיקרון השוויון בין הסטודנטים. ההליך בעניינו היה הוגן ופסק הדין מנומק היטב.
- ג. ערכאת ערעור לא מהווה "מקצה שיפורים", מעין "מועד ב" לצורך שיפור עמדה. הדיון המשמעותי תואם מראש עם המערער, והוא התכונן אליו ואף שלח לבית הדין טרם הדיון מיני קבצים. הוא בחר שלא להביא עדים מטעמו, וכעת אינו יכול לבקש לזמנם לערכאת הערעור, שכן התקנון קובע שצד לא יוכל להביא ראיות נוספות לערעור, אלא אם קיבל מבית הדין לערעורים רשות, מטעמים מיוחדים שיירשמו (סעיף 13.3).
- ד. המערער הינו משתלם העוסק במחקר (סטודנט לתואר מתקדם המקבל מלגה מהטכניון), ועל כן יש חומרה יתרה בביצוע העבירה. ראוי שייקח אחריות על מעשיו, ויפנים את החומרה שבהגשת עבודה ששמו מופיע עליה, כאשר הוא אינו מודע לתוכנה, או לחלק ממנה.

דין:

9. לאחר שעיינו היטב בכלל החומרים בתיק, לרבות הראיות שהיו בפני בית הדין קמא, פסק הדין המשמעותי, פרוטוקול הדיון, וכתבי הטענות בערעור, הגענו לכלל מסקנה כי במקרה זה הטיעונים שהוגשו בכתב הנם ממצים, ודי לנו בהם כדי לפסוק בערעור (ראו סעיף 6 לעיל וההפניה לתקנון שם).
10. בסעיף ד' לכתב הקובלנה **נכתב כי התביעה ממליצה על הרכב של שופט אחד**. זאת, בהתאם לסעיף 7.3 לתקנון, הקובע בין היתר כי כתב הקובלנה יכלול "ד) המלצה, בהתאם לאופי וחומרת העבירה, באם המשפט יתקיים בפני דן יחיד או בפני הרכב של שלושה שופטים". במכתב ההודעה על הקובלנה, אשר נשלח תמיד לסטודנט יחד עם הקובלנה, נכתב בסעיף 4: **"הנך רשאי להגיב תוך שבוע ימים להמלצה לקיום ההליך בפני שופט אחד"**. זאת, בהתאם לסעיף 7.5 לתקנון.
11. הסטודנט לא הגיב להמלצת התביעה לקיים את ההליך בפני דן יחיד. על כן, כנהוג בעבירות מסוג זה, הדיון אכן התקיים בפני דן יחיד.
12. כאמור בתגובת התביעה, הסטודנט שלח לבית הדין טרם הדיון ראיות לביסוס הגנתו, וכן הציג במהלך הדיון. לא לפני הדיון, ולא במהלכו, ביקש הסטודנט לזמן את שותפו. זאת, על אף שהנושא עלה במהלך הדיון – כפי שניתן לראות בפרוטוקול הדיון. המערער לא הציג בערעורו טעמים מיוחדים כלשהם, המצדיקים הליך כה חריג, של הבאת ראיה נוספת – במקרה זה עד – בפני בית הדין לערעורים. לא מדובר בראיה **חדשה**, או בראיה **שהתגלתה** לפתע פתאום. מדובר בראיה "ישנה", שבנקל היה ניתן להביאה בפני הערכאה הדיונית, אולם הסטודנט בחר שלא לעשות זאת.
13. זאת ועוד, **לא מצאנו בכך צורך**. אנו סבורים כי הראיות הקיימות ועדותו של המערער עצמו בפני בית הדין, מוכיחות את אשמתו למעלה מכל ספק סביר, ודי בכך.

14. בית הדין קמא, דן בדברים לעומקם, וכתב את מסקנתו בצורה בהירה ומנומקת. וכך נכתב בסעיף 15 לפסק הדין (חלק מן ההדגשות הוספו):

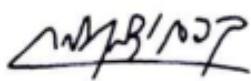
"איני מקבל את טענת הסטודנט כי אין לו אחריות על הגשת העבודה המועתקת. אמנם, הוא נפגש עם השותף באופן מקוון ערב לפני ההגשה והם עבדו יחד על הפתרון, ולכאורה נותר סעיף אחד עליו היו חלוקים. אולם אין די בכך. הסטודנט לא ראה קובץ סופי של עבודה מוגמרת, ולא עבר עליה. הוא סמך על השותף שישלים את העבודה ויגיש אותה. אילו היו מקבלים ציון, הסטודנט היה נהנה ממנו. אחריותו של כל סטודנט, גם כאשר ההגשה היא בזוגות, היא לבדוק קובץ סופי להגשה ולאשרו, כאשר שמו על העבודה. נוכח שירותו במילואים הסטודנט יכול היה לבקש ארכה, אך לא עשה זאת. לא מדובר בקובץ סופי שנחתם ע"י הסטודנט והשותף התעלם ממנו והגיש קובץ אחר במקומו. ... משהעבודה שהוגשה עם שמו של הסטודנט התגלתה כמועתקת, נטל ההוכחה עובר לסטודנט להראות כי הוא פעל כשורה. לא השתכנעתי כי לסטודנט לא היתה כל אחריות, וכי הוא רומה ע"י השותף. אין זה מתפקידו של צוות הקורס, ואף לא של בית הדין להיכנס לקרביים של עבודת הצוות של כל זוג. עמדה זו, הובהרה זה מכבר בשורה ארוכה של פסקי דין שיצאו מבית דין זה".

15. גם אנו הגענו פה-אחד לאותה מסקנה אליה הגיע בית הדין קמא.

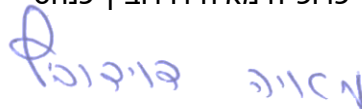
16. בשל כל אלה, משלא נפל כל פגם בפסק דינו של בית הדין קמא, ומשהעונש שנגזר על הסטודנט תואם את רף הענישה הנהוג, לא מצאנו כל הצדקה להתערב בפסק הדין.

17. סיכומי של דבר הערעור נדחה פה-אחד. העונשים שנגזרו על המערער המפורטים בסעיף 3 לעיל עומדים בעינם.

מר עמית קדם-ויצמן

פרופ"ח מאיה דוידוביץ-פנחס

פרופ"א דוד דורבן

